

TOESPRAAK BERT VAN HOORICK T.G.V. HET 60-JARIG BESTAAN RODE VALKEN OP ZATERDAG 20 OKTOBER

De benaming ‘ Rode Valken’ komt eigenlijk uit Oostenrijk. Na de eerste wereldoorlog bestonden daar groepen rode padvindders en ook een tijdschrift voor arbeiders –en boerenkinderen. Het heette ‘Kinderland’. In 1925 verscheen daarin een vertelling over vier knapen. Zij kwamen steeds samen in het park. Het verhaal beschreef hun avonturen, vooral met de parkwachters. Het was voor de kinderen zeer spannend. Terwijl zij aan het spelen waren zagen de vier knapen plots twee valken in de groenblauwe hemel voorbijtrekken. De valken klommen hoogop om dan weer te verdwijnen achter de kim van de bomen.

Die vogels van de vrijheid maakten zo’n indruk op hen dat ze besloten zich voortaan de bond van de rode valken te noemen.

Zij wilden moedig en vrij zijn als de valken en rood zoals de socialisten van de wijk waarin zij woonden. Zij legden zich ook verplichtingen en standregels op. Het was natuurlijk maar een verhaal. Maar hun benaming en hun geboden werkten zodanig op de verbeelding van de jonge lezers van ‘Kinderland’ dat die ook rode valken wilden worden. Zo ontstonden vele valkengroepen en tenslotte één groot verbond. Het werd een machtige beweging in Oostenrijk die oversloeg eerst naar Duitsland en Tsjecho-Slowakije en vervolgens naar Nederland, België en andere landen.

Enkele van de verplichtingen die de ‘Rode Valken’ op zich namen luiden: ‘de Rode Valk dient de arbeidersklasse; de Rode Valk is trouw aan zijn kameraden; de Rode Valk beschouwd elke arbeider tot zijn broeder en is steeds tot hulp bereid; de Rode Valk is moedig, zijn woord gestand, offervaardig, zuiver in woord en daad; de Rode Valk is een beschermer van de natuur.

De Rode Valken hadden speciale kledij waarover ik niet zal uitweiden. Ze hielden ook kampen. Soms waren het internationale kampen die zij rode valkenrepublieken noemen en bestuurd werden door een eigen verkozen kinderparlement. Enkele onder de aanwezigen hier hebben die nog in hun jonge tijd meegemaakt, vooral in de Scandinavische landen. We kunnen daar slechts met groot heimwee op terugblikken.

In ons eigen land werden de Rode Valken omstreeks het jaar 1930 opgericht. Hun groot kamp bevond zich in Lichtaart. Natuurlijk hadden de Rode Valken in Aalst, zoals elders in het land, hun voorgangers. Reeds in 1890 bestond er te Aalst een Socialistische Jonge Wacht. In 1901 werden hier ook kindergroepen opgericht die men de ‘Volkskinderen ‘ noemde. Maar; wanneer we het hebben over een 60-jarig bestaan, dan moeten we teruggaan naar 1924. In dit jaar treffen we te Aalst en in het arrondissement vooral turngroepen aan binnen welke het socialistisch jeugdwerk plaats vond. Die van Aalst heette toen ‘Jeugd bloeit’. In een verslag van het arrondissementeel congres van de toenmalige socialistische partij treffen wij heel wat kritiek aan op het feit dat de jeugdwerking enkel uit turngroepen bestond.

Omer Van Trimpont uit Ninove betreurde dat er nog alleen aan lichamelijke opvoeding werd gedacht, terwijl voordien de socialistische Jonge Wachten uit ons arrondissement aan het hoofd van de Vlaamse jeugdbeweging hadden gestaan. Een zekere Durand wenste een socialistisch bewuste en geestelijk gevormde jeugdbeweging, veel meer dan loutere turngroepen. Niettegenstaande die kritiek treffen wij nochtans in ditzelfde jaar 1924 in Aalst een socialistische kinderwerking aan. Aldus traden drie à vierhonderd kinderen in een kantate ‘arbeid’ Jef Van der Meulen, die op de vooravond van 1 mei op de Grote Markt werd

uitgevoerd door de socialistische harmonie ‘Arbeid en Kunst’ onder de leiding van Karel Van der Meirsch. En ook, ter gelegenheid van de vlaginhuldiging van de wijkclub ‘Josse Nichols’ op 4 mei 1924 worden kindergroepen in de optocht vermeld.

Vermeldenswaard voor het jaar 1924 zijn de studiedagen van de centrale jeugdraad te Brussel waar Jonge Wachten, Turnkringen, Volkskinderen en andere socialistische jeugdgroepen samen de middelen onderzochten om de jeugdbeweging uit te breiden en te verdiepen. Dat was dus zestig jaar geleden. De grote doorbraak is er gekomen vroeg in de dertiger jaren zowel voor de Rode Valken als voor de Soc. Jonge Wachten, de Arbeidersjeugdcentrale of A.J.C., de A.T.B.-Natuurvrienden en de socialistische Anti-oorlogsliga die tienduizenden jongeren wist te mobiliseren.

De socialistische jeugdbeweging werd toen de uitdrukking van een nieuwe levensstijl die zich uitte in een op de natuur afgestemde klederdracht, in eigen culturele waarden en normen tegengesteld aan de bourgeois-cultuur. De socialistische jeugdbeweging was ook al die jaren de uitdrukking van een consequente strijd tegen het opkomend fascisme en voor een maatschappij van vrede, vrijheid, meer gelijkheid en broederlijkheid. Terugblikkend op die laatste zestig jaren past het een eresaluut te brengen aan al diegenen onder u die het beste van zichzelf hebben gegeven aan de uitbouw en later aan het instandhouden van die jeugdbeweging, in het bijzonder van het Rode Valken-en kinderwerk.

Jeugdorganisaties, van welke strekking ook, hebben het vandaag de dag lastig. Destijds boden zij een mogelijkheid aan de jongeren om uit het keurslijf te treden en zich vrij te ontplooiën. Men kan zich de vraag stellen of zich thans niet het tegenovergestelde voordoet. Veel is veranderd, zeden, gewoonten. Vandaag de dag leeft de jeugd in een consumptiemaatschappij met flitslichtende danslokalen, sekssymbolen, ronkende motoren, begeerlijk aangeboden koopwaar die vooral op de jeugd is afgestemd en helaas ook de daarmee gepaard gaande jeugdcriminaliteit. De valk is verdwenen met de vervuiling van de natuur.

De uitwassen van de hedendaagse maatschappij hebben een groot deel van de jeugd in hun greep. Wij leven in een anti-cultuur en een spiraal van geweld die de jeugd als vrijheid wordt voorgehouden. Zo bekeken, zou men geneigd zijn te zeggen dat de jongeren de jeugdbeweging niet meer nodig hebben en haar beschouwen als een keurslijf, nu zij leven in een opgepepte schijn-vrijheid. De jeugdbewegingen moeten zich daarover bezinnen. Met ontspanning alleen kunnen zij het niet meer halen. Moeten zij de oplossing niet eerder gaan zoeken en moeten zij zich niet eerder gaan waar maken door de jeugd opnieuw een ideaal te bieden? Een jeugdbeweging die zich afzet tegen deze gang van de wereld waarin zoveel aan bewapening wordt verspild terwijl miljoenen kinderen van honger omkomen? Een jeugdbeweging die het opneemt tegen een maatschappij waarin de mens wordt gemanipuleerd en als een wegwerpartikel wordt behandeld, waarin vooral de jeugdwerkloosheid als perspectief wordt geboden, waarin opnieuw rassenhaat en fascistoïde oprisping aan het daglicht treden, waarin steeds meer jongeren een uitweg zoeken in drank, drugs en geweld. Een jeugdbeweging die een andere wereldvisie voorhoudt en beroep doet op idealisme, zin voor rechtvaardigheid en solidariteit.

Wellicht klinkt het refrein van de ‘Rode Valken-marsch ouderwets en is dit lied aan vernieuwing toe, maar het blijft de essentie van een morele en ideologische heropstanding.

Mag ik het even aanhalen:

‘ Ja, wij zijn de Rode Valken, wij zijn de arbeidsjeugd. Vlaggen en zangen vertolken onze strijd en vreugd. Wij blijven trouw te samen, ieder kent zijn plicht. Eens dragen wij de vlaggen hoog in ’s vrijheids gouden licht.’

Daarom, jonge kameraden en pioniers van reeds vervlogen tijden, laat luider dan ooit uw leuze en groet weerklinken: VRIENDSCHAP.